

V. Összegzés

A szakirodalomban ismertetett, XVII. századi unitárius énekeskönyvekkel a vizsgált, 1775-ös példány anyaga nagymértékű egyezést mutat. Ennek általunk készített (egyébként a kitépelt lapok miatt hiányzó) tartalomlistáját Fekete Csaba volt szíves összehasonlítani a Debrecenben őrzött, 1761-es, kolozsvári nyomtatású énekeskönyvvel. Megállapította, hogy nem kétséges az azonosság, és ennek alapján kimondható, hogy a XVII. század elejétől a XVIII. század végéig az unitárius énekeskönyvek anyaga és szerkezete lényegében azonos. A másik két protestáns felekezetben bekövetkezett, racionalista irányú váltás itt később, talán az 1837-es kiadásban érvényesült.

Az evangélikus és református gyűjteményeket követően valamikor a XVIII. század folyamán az unitárius énekeskönyvek is befogadták a Psalterium Ungaricum-ot.

Az unitárius énekeskönyvek egyedi énekanyaggal és felépítéssel bírnak, tartalmaznak a használatos szertartási énekek szinte készletét, együttesen pedig különleges tanúságot tesznek a szertartási és a gyülekezeti-kacionális énekanyag —arányában és szerkezetében ma is követendő példát nyújtó— egységes istentiszteleti használatáról.

Befejezésképpen álljon itt az unitárius énekeskönyvek sajátosságaként a prózai zsoltárok végén található doxológia:

A' halhatatlan és láthatatlan Királynak, tsak az egy bölts Istennek : Tisztesség és Ditsőség adassék+ /

Ő ditsértesség Szent-egy-házban a' Jé'sus Krisztusnak általa : Mind örökkön örökké.

Az 1775-ös unitárius énekeskönyv szerkezete és tartalmi vázlata

Címív, imádságok, tartalom, téma szerinti mutató, zsoltárdicsérek mutatója.

- I. KÖZÖNSÉGES IDŐBEN, *Vasárnapokon Reggel és Szombatokon Estve mondandó ISTENI DICSÉRETEK.* (7 kanció — 1–8. lap.)
- II. ISTEN' teremtéséről való ÉNEKEK (7 himnusz — 8–17. lap.)
- III. SZENT ÍRÁSBÓL szedegettetett rövid ÉNEKETSKÉK vagy ANTIFONÁK. Szent Dávid' 'Sóltárral együtt, Mellyek Hetenként, *Szombatokon Estve, és Vasárnapokon Reggel, rend-szerint mondathatnak.* (10 antifónás zsoltár — 17–30. lap.)
- IV. Karátson előtt négy Héttel az *Adventi Vasárnapokra, és Szombatokra való ÉNEKEK Szombatokon Estve mondandó Isteni Ditséretek.)* VASÁRNAP REG-

- GELEKRE VALÓ *Antifona vagy rövid Éneketske*. (1 kanció, 1 antifónás zsol-tár — 30–33. lap.)
- V. *Adventi Vasárnapokon Reggel Prédikátziók után mondandó Keresztyéni Vallás-tétel*. (1 kanció — 33–34. lap.)
- VI. Karátson Szombatjára való *Isteni Ditséret*. (1 kanció — 35–36. lap.)
- VII. KARÁTSONRA VALÓ *Isteni Ditséret*. *Karátsonra való Antifona, vagy rövid Éneketske* (1 himnusz, 3 antifónás zsol-tár — 36–41. lap.)
- VIII. Nagy Karátsonra való hosszabb ÉNEKEK. (8 kanció — 41–61. lap.)
- IX. Kis-Karátsonra vagy Uj Esztendőre való ÉNEKEK (4 kanció — 62–68. lap.)
- X. HÚSVÉT előtt hét Héttel *Szombatokon Estve, és Vasárnapokon Reggel mon-dandó ÉNEKEK*. (1 himnusz, 3 antifónás zsol-tár — 68–73. lap.)
- XI. NAGY PÉNTEKRE VALÓ ÉNEKEK. (1 himnusz, 2 antifónás zsol-tár — 74–78. lap.)
- XII. Ugyan NAGY PÉNTEKRE való Hosszabb ÉNEKEK (4 kanció — 78–87. lap.)
- XIII. HUSVÉTRA való ÉNEKEK. (1 himnusz, 3 antifónás zsol-tár — 87–93. lap.)
- XIV. HUSVÉTRA való hosszabb ÉNEKEK (8 kanció — 93–104. lap.)
- XV. HUSVET után való Szombatokra és Vasárnapokra rendeltetett *Antifona, vagy Rövid Éneketske* (1 antifónás zsol-tár, 1 kanció — 104–106. lap.)
- XVI. ÁLDOZO TSÖTÖRTÖKRE való ÉNEKEK (1 himnusz, 1 antifónás zsol-tár — 107–109. lap.)
- XVII. Más Hosszabb ÉNEKEK, Áldozó Tsötörtökre. (4 kanció — 109–114. lap.)
- XVIII. PÜNKÖSTRE való ÉNEKEK (1 himnusz, 2 antifónás zsol-tár — 114–119. lap.)
- XIX. PÜNKÖSTRE való hosszabb ÉNEKEK. (5 kanció — 119–126. lap.)
- XX. ÚR' VATSORÁJA' Osztásának idején mondandó ÉNEKEK. (8 kanció — 127–133. lap.)
- XXI. ÚR' VATSORÁJA után (1kanció, 1 Benedicamus — 133–134 [?]. lap.)
- XXII. ÖRÖMnek idejére való Hálá adó Ditséret. (1 Te Deum — 135 [?]-136. lap.)
- XXIII. Külömb-külömb-féle Időkben, VASÁRNAPOKON mondandó ISTENI DITSERETEK, az A, B, C, rendi szerént (102 kanció — 137–359. lap.)
- XXIV. KÖVETKEZNEK A' hosszabb Énekek után VASÁRNAPOKON Prédikátziók előtt mondandó rövid INVOKATZIOK. Vagy KÖNYÖRGÉSEK. (7 kanció — 359–367. lap.)
- XXV. KÖVETKEZNEK A'hetedszakai Munkás Napokon, a' TEMPLOMBÉLI Könyörgések előtt reggel és Estve mondandó rövid ISTENI DISÉRETEK. Az A, B, C rendi szerént. *Reggeli és Estvéli hálá-adó Könyörgés* (kb 67 kanció — 367–43?. lap.)

SZENT DÁVID KIRALYNAK ÉS PRÓFÉTÁNAK SZÁZ ÖTVEN 'SOLTÁRI